

РЕШЕНИЕ

№ 41

гр. Тетевен, 30.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ТЕТЕВЕН, II - СЪСТАВ ГРАЖДАНСКИ, в
публично заседание на тринадесети март през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Марио Д. Стоянов

при участието на секретаря Катя М. Христова
като разгледа докладваното от Марио Д. Стоянов Гражданско дело №
20234330100011 по описа за 2023 година

Предявени са установителни иски, за прогласяване нищожност на клаузи на договор
за кредит „Бяла карта“.

Ищцата твърди, че е страна по Договор за бяла карта от хг., сключен с „Аксес
Файнанс“ ООД. Съгласно чл.2 от Договор за бяла карта от хг., Кредитодателят се задължава
да предостави на Кредитополучателя револвиращ кредит, в размер на 500.00 лева, а
Кредитополучателят се задължава да върне сумата по кредита, съгласно условията на
договора. Съгласно чл.20 от Договор за бяла карта от хг., ако ищцата не предостави
допълнително обезпечение в срок от 3 дни, тя дължи неустойка в размер на 10 % от
усвоената и непогасена главница, която е включена в текущото задължение за настоящия
месец, като същата се начислява за всяко отделно неизпълнение на задължението.

На следващо място, съгласно чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., от ако при
забава за плащане на текущото задължение или на сумата по чл.12 ал.1 от договора, ищцата
дължи разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден,
до заплащане на съответното текущо задължение или сумата по чл.12 ал.1 от договора.
Както и в случай, че не предостави допълнително обезпечение - поръчител, но заплати 15
% от кредитния лимит, дължи заплащането на неустойка по чл.20 от договора е размер на 10
%. Т.е, в случай на неизпълнение на тези задължения, заемополучателят следва да заплаща
ежедневно разходи за действия по събиране на задължението - по 2,50 лева на ден/ / и
неустойка за непредоставеното допълнително обезпечение, дължимо при всяка забавена
вноска.

И на последно място, в чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., е предвидено, че

след настъпване на предсрочна изискуемост, ищцата дължи еднократно заплащането на такса в размер на 120 лева, включваща разходите по извънсъдебно събиране на задължението.

Счита, че описаните по-горе клаузи на чл.20, чл.21 ал.4 и чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., са нищожни поради противоречие с добрите нрави /чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД/ и поради това, че са сключени при неспазване на нормите на чл.11, чл.19 ал.4 от ЗПК във вр. с чл. 22 и чл.33 от ЗПК, както и по чл. 143, ал.1 от ЗЗП, съображенията за това са следните:

По отношение на първия предявен от нас иск:

Съгласно чл.20 от Договор за бяла карта от хг., ако ищцата не предостави допълнително обезпечение в срок от 3 дни, тя дължи неустойка в размер на 10 % от усвоената и непогасена главница, която е включена в текущото задължение за настоящия месец, като същата се начислява за всяко отделно неизпълнение на задължението. А съгласно чл.15 от Договор за бяла карта от хг., ищцата следва предостави едно от следни обезпечения, в 3 дневен срок след настъпване на падежа на текущото задължение:

- поръчителство на едно физическо лица, който трябва да отговаря кумулативно на посочените условия в чл .15 от договора.

На първо място, така уговорената клауза на чл.20 от Договор за бяла карта от хп, е неравноправна по смисъла на чл.21 ал.1 от ЗПК, вр. с чл.33 от ЗПК. Съгласно чл.21, ал.1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Съгласно чл.33 от ЗПК- при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. Т.е неустойката която се начислява с чл.20 от Договор за бяла карта от хг., поради това, че ищцата не заплатила на падежа текущото си задължение и не е предоставила обезпечение, в 3 дневен срок след настъпване на падежа на текущото задължение се явява в пряко противоречие с чл.33 от ЗПК. Който предвижда, че при забава в изпълнението на задължението си, кредиторът има правото да изисква само законната лихва, а не неустойка в размер на 10% от усвоената и непогасена главница, която е включена в текущото задължение за настоящия месец, която се начислява за всяко отделно неизпълнение на задължението.

На следващо място, така уговорената клауза на чл.20 от Договор за бяла карта от хг., е неравноправна по смисъла на чл. 143 от ЗЗП.

Предвидената клауза е неравноправна по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същата предвижда заплащането на неустойка, която е необосновано висока. В глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора, преди сключване на договор за кредит, да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В този смисъл е съображение 26 от Преамбюла на ДиректИ. 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008г. относно договорите за потребителски кредити. Разгледана в този аспект, клаузата на чл.20 от чл.20 от Договор за

бяла карта от хг., според които се дължи неустойка при неосигуряване в 3-дневен срок от датата на настъпване на падежа на текущото задължение, се намира в пряко противоречие с преследваната с целта на транспонираната в ЗПК директива. Подобни уговорки прехвърлят риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията. Неустойка за неизпълнение на акцесорно задължение е пример за неустойка, която излиза извън присъщите си функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване. Според т. 3 от Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010г. на ВКС по тъдк, дело № 1/2009г, ОСТК, нищожна, поради накърняване на добрите нрави, е тази клауза за неустойка, уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. По посочения начин се заобикаля чл. 33, ал. 1 от ЗГЖ.

С процесията клауза на чл.20 от Договор за бяла карта от хг., в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение. В този смисъл е и т.32 от извлечение от протокол №44 на заседание на КЗП от 05.11.2015г. Неустойката по съществото си е добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за заемодателя, която печалба би увеличила стойността на договора. Основната цел на така уговорените клаузи е да доведат до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още % от предоставената главница.

На трето място, считам че чл.20 от Договор за бяла карта от хг., е нищожна и противоречи на добрите нрави на основание чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД. Поради накърняването на принципа на "добри нрави" по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достига до значителна не еквилибрност на насрещните престации по договорното съглашение, до злоупоставяне на интересите на ищцата, с цел извличане на собствена изгода на кредитора.

В допълнение, клаузата за неустойка, предвидена в чл.20 от Договор за бяла карта от хг., е нищожна като противоречаща на добрите нрави, тъй като сумата която се претендира чрез нея в размер на 10% от усвоената и непогасена главница, която е включена в текущото задължение за настоящия месец, като същата се начислява за всяко отделно неизпълнение на задължението е в огромен размер. По този начин безспорно се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост. Принципът на добросъвестността е застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. В настоящия случай, със заплащането на сумата предвидена за неустойка, изцяло се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост

На четвърто място, считам че клаузата на чл.20 от Договор за бяла карта от хг., предвиждаща заплащането на неустойка е нищожна на основание чл.146 ал.1 от ЗЗП. Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Считам, че клаузата на чл.20 от Договор за бяла карта от хг., не се явява индивидуално уговорена по смисъла на чл. 146, ал.2 ЗЗП. Видно от самия Договор

за потребителски кредит, по безспорен начин се установява, че клаузата на чл.20 от същия е част от едни стандартни и бланкетни, отнапред изготвени условия на договора и кредитополучателите нямат възможност да влияят върху съдържанието им към момента на сключване на договора. В този смисъл е и ДиректИ. 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

По отношение на втория предявен от нас иск:

Съгласно чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., ако при забава за плащане на текущото задължение или на сумата по чл.12 ал.1 от договора, ищцата дължи разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден, до заплащане на съответното текущо задължение или сумата по ил. 12 ал.1 от договора. Както и в случай, че ищцата не предостави допълнително обезпечение - поръчител, но заплати 15 % от кредитния лимит, дължи заплащането на неустойка по чл.20 от договора е размер на 10 %. Т.е, в случай на неизпълнение на тези задължения, заемополучателят следва да заплаща ежедневно разходи за действия по събиране на задължението - по 2,50 лева на ден/ / и неустойка за непредоставеното допълнително обезпечение, дължимо при всяка забавена вноска.

На първо място, така уговорената клауза на чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., е неравноправна по смисъла на чл.21 ал.1 от ЗПК, вр. с чл.10а и чл.33 от ЗПК. Съгласно чл.21, ал.1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл.10а, ал.1 ЗПК (нов - ДВ, бл.35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.). Законът не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита - чл.10а, ал.2 ЗПК. Заплащането на такси разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден, до погасяване на текущо задължение, се явява в пряко противоречие с чл. 10а от ЗПК.

Съгласно чл.33 от ЗПК- при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата. Т.е неустойката която се начислява с чл.20 от Договор за бяла карта от хг., поради това, че ищцата не е заплатила на падежа текущото си задължение и не е предоставила обезпечение, в 3 дневен срок след настъпване на падежа на текущото задължение и такси разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден, до погасяване на текущо задължение се явяват в пряко противоречие с чл.33 от ЗПК. Който предвижда, че при забава в изпълнението на задължението си, кредиторът има правото да изисква само законната лихва, а не неустойка в размер на 10% от усвоената и непогасена главница, която е включена в текущото задължение за настоящия месец, която се начислява за всяко отделно неизпълнение на задължението и такси разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден, до погасяване на текущо задължение.

На второ място, така уговорената клауза на чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг.,

е неравноправна по смисъла на чл.143 от ЗЗП.

Предвидената клауза е неравноправна по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същата предвижда заплащането на неустойка, както и допълнителни такси, които са необосновано високи. В глава четвърта от ЗПК е уредено задължение на кредитора, преди сключване на договор за кредит; да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В този смисъл е съображение 26 от Преамбюла на ДиректИ. 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23.04.2008г. относно договорите за потребителски кредити. Разгледана в този аспект; клаузата на чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., според които се дължи неустойка при неосигуряване в 3-дневен срок от датата на настъпване на падежа на текущото задължение и такси разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден, до погасяване на текущо задължение се намира в пряко противоречие с преследваната с целта на транспонираната в ЗПК директИ.. Подобни уговорки прехвърлят риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията. Неустойка за неизпълнение на акцесорно задължение е пример за неустойка, която излиза извън присъщите си функции и цели единствено постигането на неоснователно обогатяване. Според т. 3 от Тълкувателно решение № 1 ат 15.06.2010г. на ВКС по тълк. дело № 1/2009г., ОСТК, нищожна, поради накърняване на добрите нрави, е тази клауза за неустойка, уговорена извън присъщите й обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. По посочения начин се заобикаля чл. 33, ал. 1 от ЗПК.

С процесната клауза на чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение. В този смисъл е и т.32 от извлечение от протокол №44 на заседание на КЗП от 05.И.2015г. Неустойката по съществото си е добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за заемотателя, която печалба би увеличила стойността на договора. Основната цел на така уговорените клаузи е да доведат до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още % от предоставената главница.

На трето място, считам че чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., е нищожна и противоречи на добрите нрави на основание чл.26 ал.1 пр.3 от ЗЗД. Поради накърняването на принципа на „добри нрави“ по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достига до значителна не еквИ.лентност на насрещните престадии по договорното съглашение, до zlepоставяне на интересите на ищцата с цел извличане на собствена изгода на кредитора.

В допълнение, клаузата за неустойка и допълнителни такси, предвидена в чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., е нищожна като противоречаща на добрите нрави, тъй като сумата която се претендира чрез нея в размер на 10% от усвоената и непогасена главница, която е включена в текущото задължение за настоящия месец, като същата се начислява за

всяко отделно неизпълнение на задължението и такси разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2.50 лева за всеки ден, до погасяване на текущо задължение, са в огромен размер. По този начин безспорно се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост. Принципът на добросъвестността е застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. В настоящия случай, със заплащането на сумата предвидена за неустойка и такси, изцяло се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост

На четвърто място, считам че клаузата на чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., предвиждаща заплащането на неустойка и такси е нищожна на основание чл.146 ал.1 от ЗЗП.

Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Считам, че клаузата на чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., не се явява индивидуално уговорена по смисъла на чл. 146, ал.2 ЗЗП. Видно от самия Договор за потребителски кредит; по безспорен начин се установява, че клаузата на чл.21 ал.4 от същия е част от едни стандартни и бланкетни, отнапред изготвени условия на договора и кредитополучателите нямат възможност да влияят върху съдържанието им към момента на сключване на договора. В този смисъл е и ДиректИ. 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

По отношение на третия предявен от нас иск, уточнява фактическите обстоятелства на който се основава:

Съгласно, чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., е предвидено, че след настъпване на предсрочна изискуемост на кредита, ищцата дължи еднократно заплащането на такса в размер на 120 лева, включваща разходите по извънсъдебно събиране на задължението.

На първо място, така уговорената клауза на чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., е неравноправна по смисъла на чл.21 ал.1 от ЗПК, вр. с чл.10а, чл.33 от ЗПК. Съгласно чл.21, ал.1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Възможността за събиране от потребителя на такси и комисионни за допълнителни услуги, свързани с договора, е регламентирана в разпоредбата на чл.10а, ал.1 ЗПК (нов - ДВ, бл.35 от 2014 п, в сила от 23.07.2014 г.). Законът не допуска кредиторът да изисква заплащането на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита - чл.10а, ал.2 ЗПК. Заплащането на такса за настъпила предсрочна изискуемост на задължението, се явява в пряко противоречие с чл.10а от ЗПК.

Отделно от това заплащането на такса за настъпила предсрочна изискуемост на задължението, се явява в пряко противоречие с чл.33 от ЗПК, съгласно който, при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата.

На второ място, така уговорената клауза на чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг.,

е неравноправна по смисъла на чл.143 от ЗЗП.

Предвидената клауза е неравноправна по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същата предвижда заплащането на такса за настъпила предсрочна изискуемост на задължението е необосновано висока. С процесната клауза на чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение. Основната цел на така уговорената клауза е да доведе до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още % от предоставената главница.

На трето място, счита, че чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., е нищожна и противоречи на добрите нрави на основание чл.26 ал. 1 пр.3 от ЗЗД.

Поради накърняването на принципа на „добри нрави" по смисъла на чл. 26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД се достига до значителна нееквивалентност на насрещните престации по договорното съглашение, до злоупоставяне на интересите на ищцата с цел извличане на собствена изгода на кредитора.

С предвиждането на такса за настъпила предсрочна изискуемост на задължението в размер на 120 лева се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост. Принципът на добросъвестността е застъпен в гражданските и търговски взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и на принципа на справедливостта, е да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. В настоящия случай, със заплащането на сумата за такса за настъпила предсрочна изискуемост на задължението изцяло се нарушава принципа на добросъвестност и справедливост

На четвърто място, счита, че клаузата на чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., предвиждаща заплащането на такса за настъпила предсрочна изискуемост на задължението е нищожна на основание чл. 146 ал.1 от ЗЗП.Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Счита, че клаузата на чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., не се явява индивидуално уговорена по смисъла на чл. 146, ал.2 ЗЗП. Видно от самия Договор за потребителски кредит, по безспорен начин се установява, че клаузата на чл.21 ал.5 от същия е част от едни стандартни и бланкетни, отнапред изготвени условия на договора и кредитополучателите нямат възможност да влияят върху съдържанието им към момента на сключване на договора. В този смисъл е и Директив. 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

На последно място смятам, че компетентен да разгледа настоящия спор, спрямо разпоредбата на чл.113 от ГПК е Районен съд Тетевен. Доколкото отпуснатия кредит на ищцата, като физическо лице, представлява финансова услуга по смисъла на § 13, т.12 от ДР на ЗЗП, ищцата има качеството на потребител по смисъла на чл.9 ал.3 от ЗПК, както и по смисъла на § 13, т.1 от ДР на ЗЗП, т.е е приложима разпоредбата на чл.113 от ГПК. В този смисъл са: Определение № 105 от 12.01.2017 г. на ОС - Варна по в. ч. т. д. № 1594/2016 г., Определение № 242 от 23.10.2015 г. на ОС - Търговище по в. ч. т. д. № 127/2015 г.,

Определение от 20.05. 2010 г. на ОС - Търговище по в. ч. гр. д. № 144/2010 г., Определение № 166 от 7.07. 2015 г. на ОС - Търговище по в. ч. т. д. № 81/2015 г., Определение № 123 от 1.06. 2015 г. на ОС - Търговище по в. ч. т. д. № 71/2015 г. и много други.

Моли да бъде постановено решение, с което се приеме, че клаузите, предвидени в чл.20 от Договор за бяла карта от хг., сключен между ищцата и „Аксес Файнанс“ ООД, са нищожни на основание чл.26, ал.1 ЗЗД, вр. чл. 22, вр. с чл.11, чл. 19, чл.33 ЗПК., както и по чл. 143, ал.1 и чл.146 от ЗЗП.

Моли да се приеме, че клаузите предвидени в чл.21 ал.4 от Договор за бяла карта от хг., сключен между ищцата и „Аксес Файнанс“ ООД, са нищожни на основание чл.26, ал.1 ЗЗД, вр. чл. 22, вр. с чл.11, чл. 19, чл.33 ЗПК., както и по чл. 143, ал.1 и чл.146 от ЗЗП.

Моли съдът да приеме, че клаузите предвидени в чл.21 ал.5 от Договор за бяла карта от хг., сключен между ищцата и „Аксес Файнанс“ ООД са нищожни на основание чл.26, ал.1 ЗЗД, вр. чл. 22, вр.с чл.11, чл. 19, чл.33 ЗПК., както и по чл. 143, ал.1 и чл.146 от ЗЗП.

Позовава се на писмени доказателства.

В срока по чл.131 от ГПК е депозиран писмен отговор на исковата молба от ответника „Аксес файнанс“-ООД-София, в който се оспорват изцяло претенциите и твърденията на ищеца, като съображенията на ответника за това са следните:

Финансовият продукт „Бяла Карта“ е револвиращ кредит, който се предоставя под формата на разрешен кредитен лимит, който лимит от своя страна се усвоява чрез платежен инструмент - кредитна карта. Веднъж сключили договор за кредит „Бяла Карта“ кредитополучателите сами взимат решение как и кога да усвояват суми по предоставения заем. „Бяла Карта“ като финансов продукт **не** е вносков продукт, по който задължението от Кредито получателя се изплаща на равни месечни/ седмични вноски, както са масово продуктите, предлагани на пазара на финансови услуги. Кредито получателите на „Бяла Карта“ сами решават как да усвоят сумата - в брой на АТМ-устройство и/ или онлайн, както и сами решават кога да усвоят сумата - в случай че Кредито получател реши през даден месец да не усвоява суми, то той не дължи нищо за това, но ако усвои суми от кредитния лимит дължи уговорената договорна лихва, която се начислява на ден върху усвоената сума.

На х г. Ц. С. М., ЕГН *****, е сключила с „Аксес Файнанс“ АД Договор за кредит „Бяла Карта“ № 11018859 (Договора), по силата на който „Аксес Файнанс“ АД е кредитодател, а Ц. С. М., съответно кредитополучател. По силата на Договора Дружеството е предоставило на Ц. С. М. револвиращ кредит в максимален размер от 500 лв., под формата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез платежен инструмент - платежна карта, а Кредитополучателят се е задължил да го ползва и върне съгласно условията на Договора.

Към дата на изготвяне на отговора на искова молба ищецът не изпълнява редовно задълженията си по сключения от него Договор за кредит, като към настоящия момент е налице неплащане на значителен размер на задълженията. Счита предявените искове за допустими.

По отношение основателността на исковите:

Възразява срещу искането на ищеца отделни клаузи от Договора да се обявяват за нищожни. Счита, че претенциите на ищеца са напълно неоснователни и следва да бъдат изцяло отхвърлени. Допълнително, доколкото се твърди нищожност на отделни договорни клаузи, то дори да бъдат уважени аргументите на ищеца, тяхната недействителност не следва да влече нищожност на целия договор, доколкото неговото изпълнение би било възможно и без тяхното съдържание. Съображенията за неоснователността на исквете са следните, посочени последователно по реда на изложеното в исквата молба:

По отношение на искането за прогласяване на нищожност на клаузата на чл. 20 от Договора, поради противоречие с добрите нрави и на чл. 143, ал. 1 ЗЗПЗ като заобикаляща изисванията на чл. 33 ЗПК:

Твърденията за нищожност на чл. 20 от Договора, изложени в исквата молба, са неоснователни, а условията на клаузата е напълно погрешно преекспонирана от ищцовата страна. Съгласно чл. 15, ал. 1 от Договора, ищецът се е съгласил в срок до 5 дни от датата на актиция на картата да предостави обезпечение банкова гаранция или поръчител, а не както ищецът твърди в 3-дневен срок от падежа на текущото задължение по Договора. За кредитора не съществува забрана да изисква заемите, които предоставя, да бъдат обезпечени. Още при кандидатстване за отпускане на кредита на ищеца е обяснено изискването за предоставяне на гаранция или поръчител, същият е получил СЕФ, в който ясно е посочено изискването за предоставяне на обезпечение по договора, включително и в договора ясно са разписани условията, при които се изисква гаранция или поръчител и условията, на които последният следва да отговаря. Още повече, че клиентът преди, както и със сключване на договора за кредит е напълно наясно с тези изисквания, т.е. в случай че смята, че са неизпълними за него, то не би следвало изобщо да сключва договор за кредит.

Както е посочено по-горе в отговора, финансовият продукт „Бяла Карта“ е револвиращ кредит, който се предоставя под формата на разрешен кредитен лимит, който лимит от своя страна се усвоява чрез платежен инструмент - платежна карта. Веднъж сключили договор за кредит „Бяла Карта“ кредитополучателите сами взимат решение как и кога да усвояват суми по предоставения заем. „Бяла Карта“ като финансов продукт не е вносков продукт, по който задължението от Кредитополучателя се изплаща на равни месечни/седмични вноски, както са масово продуктите, предлагани на пазара на финансови услуги. Кредитополучателите на „Бяла Карта“ сами решават как да усвоят сумата - в брой на АТМ-устройство и/или онлайн, както и сами решават кога да усвоят сумата — в случай че Кредитополучател реши през даден месец да не усвоява суми, то той не дължи нищо за това, но ако усвои суми от кредитния лимит дължи уговорената договорна лихва, която се начислява на ден върху усвоената сума. В случай че кредитополучателят усвои сума чрез платежния инструмент, той следва да заплати всичко усвоено, ведно с начислената договорна лихва в срок до 2-ро число на месеца, следващ месеца през който има усвоена сума от кредитния лимит. Уговорената в Договор за кредит „Бяла Карта“ неустойка нито е прекомерна, нито противоречи на принципа на справедливостта. Предвидената неустойка за неизпълнение на договорно задължение има обезпечителна, санкционна и обезщетителна

функция. Тя цели да дисциплинира кредитополучателя и последният да предприеме действия по осигуряване, в рамките на договорения срок, обезпечение по заемното правоотношение. В тази насока уговорената неустойка има обезпечителна функция - цели обезпечаване изпълнението на едно договорно задължение, а именно предоставяне на поръчителство.

Същевременно има обезщетителна функция - обезщетява кредитора за вредите от неизпълнение на това договорно задължение, които вреди в случая са свързани със затрудняване събирането, респ. несъбирането на предоставения заем и дължимата се по договора възнаградителна лихва. Налице е и санкционната функция на неустойката - потребителят се санкционира за неизпълнение на едно свое задължение. Следователно безспорно уговореното вземане **по своята същност е неустойка, не просто е именувано като такова**, а е разход, дължим само при неизпълнение на задължението на длъжника да осигури обезпечение, което към момента на сключване на сделката съставлява **бъдещо несигурно събитие**. В тази връзка е изричната разпоредба на чл. 19, ал. 3, т. 1 от ЗПК съгласно която при изчисляване на ГПР по кредита не се включват разходите, които потребителят би заплатил при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит. Неустойката не е предвидена от законодателя като елемент на ГПР, видно и от възприетата математическа формула, посочена в приложение № 1 на ЗПК. При изчисляване на ГПР чл. 19, ал. 3 от ЗПК изрично изключва плащания, възникващи при неизпълнение на задължения по договора за потребителски кредит. Тази разпоредба показва, че освен да защити потребителя, законодателят е пожелал да насърчи добросъвестното спазване на неговите задължения и стриктното им изпълнение. Засилената защита на потребителя като по-слаба страна се простира дотам, докдето от негова страна също е налице добросъвестност и своевременно и точно изпълнение. Когато такова липсва, то той не следва да се ползва от допълнителна закрила. Уговорената неустойка цели минимизирането на риска от неизпълнение и осигурява добросъвестно поведение от страна на длъжника, като го стимулира да спазва стриктно договора, без да поставя в риск.

Видно от всичко изложено предвидената неустойка не е уговорена в отклонение от функциите ѝ, предвидени в чл. 92 ЗЗД, следователно не противоречи на добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1 ЗЗД. Понятието „добри нрави“, по смисъла на чл. 26, ал. 1, пр. 3 ЗЗД, е обща правна категория, приложима към конкретни граждански и търговски правоотношения, изведена от юридическите факти, обуславящи тези правоотношения.

Добрите нрави не са писани, систематизирани и конкретизирани правила, а съществуват като общи принципи или произтичат от тях. Такива са принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения и на предотвратяването на несправедливото облагодетелстване. **Преценката за нищожност поради накърняване на добрите нрави се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора**. В тази връзка, позовавайки се на противоречие с добрите нрави ищецът следва да докаже в какво точно се изразява противоречието в процесния случай и да наведе твърдения и доказателства за нарушаването **на определен морален принцип**. Каквато и да било обосновка в тази насока липсва в исковата молба,

която прави претенциите за нищожност гол ос ловни и недоказани. Доколкото понятието за добри нрави е субективно и относително, то подлежи на изследване и доказване от страната, която желае да се позове на него, в случая — от ищеца. Таки доказателства не са ангажирани. „Добрите нрави“ като понятие за морални норми на справедливост следва да защитават всеки признат от закона интерес. „Добрите нрави“ не регулират цени на стоки и услуги. Нарушение на добрите нрави би имало при заблуждение относно цената на определена стока и други, но когато една цена е ясно и честно посочена, **когато една услуга не е задължителна за ползване и потребителят сам при свободно формирана воля решава дали иска да я ползва или не при посочената цена, тогава противоречие с „добрите нрави“ няма.**

На следващо място е важно да се отбележи, че твърдението на ищеца, че неустойката заобикаля ограничението на чл.33, ал.1 и ал.2 ЗПК е незаконосъобразно, т.к. предвидената в договорите за кредит „Бяла Карта“ неустойка не представлява такава, санкционираща неплащане от страна на потребителя - тя дори не се начислява в следствие на неплащане, а е такава, свързана с неизпълнение на друго договорно задължение на кредитополучателя, за което чл.33, ал.1 и ал.2 от ЗПК **не** се прилага (нито пък която и да е друга норма от ЗПК) - задължението за осигуряване на обезпечение (това задължение е уредено в чл.71 ЗЗД) по Договора за кредит. Разпоредбите на чл.33, ал.1 и ал.2 от ЗПК са императивни и не могат да се тълкуват разширително, нито да се прилагат „по аналогия“ за непаричните задължения на длъжника по договора за кредит. Ако се приеме, че разпоредбите на чл.33, ал.1 и ал.2 от ЗПК забраняват длъжникът да носи отговорност за неизпълнението на всякакъв вид непарични задължения по договора, то ще е налице превратно тълкуване на закона. В закона ще се вложи идея, която законодателят не е имал изобщо предвид. Тълкуването, че разпоредбите на чл.33, ал.1 и ал.2 от ЗПК дават „право“ на длъжника да не бъде санкциониран за неизпълнението на своите непарични задължения по договора, води до нарушаване на принципа за справедливост в гражданските и търговските отношения.

Предвид горното, уговорената в договора неустойка за неизпълнение на непарично задължение, следва да се приеме за действителна и незаобикаляща конкретни законови изисквания, отнасящи се единствено за паричните задължения на длъжниците. **Както вече беше споменато по-горе, в СЕФ-а, който лицето получава преди сключване на договор за кредит, подробно са описани изискванията към обезпечението, както и размерът на неустойката и възнаградителната лихва.** Действително, законът презюмира по-слабата информираност на потребителя в сравнение с кредитора, поради което предвижда редица гаранции да намали информационното предимство на търговеца и предполагаемото му по-силно икономическо положение. С изпълнението на тези задължителни законови предписания, каквото е предоставянето на СЕФ, балансът на информацията се счита за възстановен. Ето защо не можем да се съгласим, че потребителят е бил поставен в по-неблагоприятно положение. Знаейки, че обезпечението трябва да се предостави в 5-дневен срок от актиция на платежния инструмент, той е можел изобщо да не встъпва в договорни правоотношения с ответника или да организира предоставянето на

обезпечението много преди дори да започне да тече срока му по договора за това. Дружеството не е принудило ищеца да сключи договор за заем, съответно условията по него не са му наложени. Той самостоятелно, по собствени подбуди и воля е пожелал да сключи договора за заем и да се издължи съгласно договорените условия.

Непредоставянето на обезпечение поставя сериозна несигурност пред кредитора дали ще успее събере сумата по предоставения от него кредит, още повече, че **това е основният му предмет на търговска дейност, следователно и източник на приходи.** Ако големият процент заематели, подобно на ищеца, не изпълняваха поетите задължения, то дружеството много бързо би било принудено да преустанови дейността си. Отново, решението при какви условия то ще отпуска кредити в рамките на закона е автономна, независимо от съображенията, които трети лица могат да имат, като те биха могли да изразят несъгласието си като не ползват услугите му. Но оспорването на резонансът им, след като веднъж е изразено съгласие с тях, показва меко казано недобросъвестност и цели злоупотреба с право.

На следващо място, относно твърденията, че неустойката представлява добавък към възнаградителната лихва, отбелязва, че искането на кредитор отпуснатият от него кредит да бъде адекватно обезпечен, и кое обезпечение е достатъчно и адекватно може да прецени единствено самият той. Ако според индивидуалната преценка на заемателя изискванията се явяват неизпълними, тъй като действително всеки човек разполага с различни възможности, то той е свободен да не сключва договор за кредит с конкретното дружество. Следва да се прави разграничение между печалба, каквато неустойката категорично **не** е, и обезщетяване на понесения риск и допълнителни разходи, възникнали от договорно неизпълнение и по-голямото внимание за проследяване живота на един необезпечен кредит в сравнение с един обезпечен такъв.

Не трябва да се пренебрегва и фактът, че договорът е сключен през декември 2021 г., а ищецът повдига въпроса за нищожност на негови клаузи една година след като е сключил договора за паричен заем. Възниква логичният въпрос поради каква причина ищецът се позовава на нищожността не непосредствено след сключване и какъв е правният му интерес за това. Счита, че към настоящия момент такъв липсва, поради което искът се явява недопустим. Завеждането на това дело изключително категорично навежда на идеята за недобросъвестност и опит да злоупотреби с предоставени от закона права и възможности с цел да се избегне плащане на задължения и с цел неоснователно обогатяване.

Предвид всичко гореизложено, релеванните аргументи за нищожност на неустойката не са основателни.

По отношение на искането за прогласяване на нищожност на клаузите на чл. 21, ал. 4 и чл. 21, ал.5 от Договора като противоречащи на добрите нрави, като неравноправни по смисъла на чл. 143, ал.2, т. 5 ЗЗП. поради неспазване на чл. 10а ЗПК и като заобикалящи изисванията на чл. 33 ЗПК. с последица чл. 21 ЗПК:

На първо място отбелязва, че твърдението на ищеца, че в чл. 24, ал.1 от Договора има текстове и за дължима неустойка са абсолютно неверни и недоказани, видно от приложения

Договор за кредит. Вероятно ищецът се е объркал с друга искова молба, която е ползвал, с оглед което моля твърденията му да не бъдат взимани предвид, т.к. в посочения член таки текстове в Договора не съществуват. Разходите за събиране на вземането, посочени в чл. 21, ал. 4 от Договора, се дължат единствено и само в случай, че Кредитополучателят не заплати в посочения в Договора срок за плащане, текущото си задължение. Разходът за събиране на вземането, посочен в чл.21, ал. 5 се дължи само и единствено в случай че е обявена предсрочна изискуемост на задължението на кредитополучателя по Договора, съобразно уговорените хипотези за това.

Начисляването на тези разходи зависи само и единствено от поведението на потребителя, при това само от поведение, което е свързано с неизпълнение.

Изпращането на смс за допусната забава, обаждане от оператор на кол център, изпращане на писмо са действия, които банките и финансовите институции извършват по отношение на някои клиенти, допуснали забава. Всички финансови институции имат специално изграден човешки и технически ресурс, който се занимава със събиране на

вземания по извънсъдебен път. Тези специални ресурси работят само с клиентите в забава, а не с всички. Всеки един кредит се управлява без на клиентите да се начисляват допълнителни разходи, докато правоотношението между страните се развие в нормалното си състояние и без за едната или другата страна да възниква необходимост от предприемане на нови, явяващи се допълнителни, извънредни действия по реализиране целите на отпуснатия заем, в частност събиране на вземания. Чл.11, ал.1, т.15 от ЗПК изрично посочва, че в договора трябва да са ясно описани „всички разходи, дължими от потребителя при неизпълнение на договора“. Чл.19, ал.3, т.1 от ЗПК изрично посочва, че „При изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите: 1. които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит“.

В Част III, т.4.6 на Стандартния европейски формуляр /Приложение № 2 към чл. 5, ал. 2 от ЗПК/ е посочено, че кредиторът трябва да посочи „всички разходи, дължими просрочени плащания.

Видно от цитираните по горе законови текстове, разходите за неизпълнение на задължения на потребителя не само, че не са забранени, ами и за тях има специални текстове, които гарантират тяхното ясно посочване. Цитираните текстове имат за цел да защитят правата на потребителите. Ако този вид разходи попадаха в смисъла на понятието „действия по управление на кредита“, то цитираните по-горе текстове следваше да бъдат отменени или изменени. От тази редакция на закона, е ясно, че разходите за събиране, дължими при неизпълнение на потребителя са нещо различно от действията за управление на кредита и именно поради тази причина за тях има специални изисквания. Начисляването на разходи са и изцяло обосновани - от изложеното е видно, че в Дружеството е налице специално изграден човешки и технически ресурс, който се занимава със събиране на вземания по извънсъдебен път, допълнителни действия, извършвани не по обикновено управление на кредита, а по събиране на просрочените задължения по кредита. Посочените действия се извършват от нарочни служители на Дружеството, изпълняващи действията от

извънреден характер само за клиенти изпаднали в забава, а не за всички.

Тези разходи не биха се начислили и допълнителни човешки и технически ресурс, далеч надхвърлящ нормалните действия по управление на кредита, не би бил необходим, в случай че заемателят изпълнява задълженията си по Договора коректно и при направените допускания, посочени при изчисляване на ГПР. Начисляването на разходите зависи единствено и само от поведението на кредитополучателя.

Не са верни твърденията на ищеца в исковата молба, че действията по събиране на заема и свързаните с това разходи са част от дейността по управление на същия и уговарянето на разходи за тях е недопустимо. В подкрепа на това твърдение са и цитирани в отговора съдебни решения.

Не са основателни твърденията на ищеца, че клаузите са неравноправни. При кандидатстване за отпускане на кредит, потребителите БИ.т запознавани с всички условия по Договора за кредит. Преди подписване на всеки договор, потребителите, които са напълно дееспособни лица, се запознават с условията на договора посредством предоставянето на СЕФ, както беше посочено по-горе. В допълнение, при доставката на документите по кредита, потребителят може да задържи всички документи и да се запознае с тях, колкото време му е необходимо и ако реши, че желае да сключи договора, да ги разпише и изпрати на кредитора. Още повече, че в Договора ясно са разписани условията, при които се начисляват оспорваните разходи, и съответно в никакъв случай не може да се направи извод, че не е позволено на потребителя да прецени последиците от сключването на Договора.

Видно от изложеното клиентът разполага с достатъчно време да прецени дали условията по Договора са приемливи за него или не. Времето, което е имал заемателят да осмисли последиците от своето недобросъвестно поведение, е възможно най-широкото, което може да му бъде предоставено - време преди сключването, време при сключването и време при изпълнението на договора. И размерът на разходите е определен изключително просто и ясно с точни суми, което не създава каквито и да било затруднения в преценката за дължимото при неизпълнение.

Не са основателни твърденията на ищеца, че клаузите противоречат на добрите нрави. Както посочихме и по-горе в настоящия отговор на искова молба преценката за нищожност поради накърняване на добрите нрави се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. Позицията се на противоречие с добрите нрави ищецът следва да докаже в какво точно се изразява противоречието в процесния случай и да наведе твърдения и доказателства за нарушаването на определен морален принцип. Обосновка в тази насока липсва в исковата молба, която прави претенциите за нищожност голословни и недоказани. Доколкото понятието за добри нрави е субективно и относително, то подлежи на изследване и доказване от страната, която желае да се позове на него, в случая - от ищеца. Такива доказателства не са ангажирани.

В заключение и предвид гореизложеното, счита, че процесният Договор за кредит напълно

отговаря на изискванията на чл. 22 ЗПК към момента на сключването му.

Моли да бъде отхвърлена изцяло исковата претенция.

От представените по делото писмени доказателства,съдът приема за установена следната фактическа обстановка:

Приложен е договор за кредит „Бяла карта“,сключен на хг между страните по делото,съгласно който кредитодателят/ищеца/ се задължава да предостави на Кредитополучателя револвиращ кредит в максимален размер на 500.00 (петстотин леда) лева, под фермата на разрешен кредитен лимит, който се усвоява чрез международна платежна карта Бяла карта, а Кредитополучателят се задължава да го ползва и върне съгласно условията на договора.Договорът е сключен за неопределено време. Заедно с подписване на договора Кредитодателят предоставя на Кредитополучателя следния платежен инструмент - платежна карта с № 11618859 (Картата), в качеството си вписан представител на Картоиздателя на платежната карта.

По отношение на оспорените клаузи на договора:

Съгласно чл.20 от Договора:

„В случай, че Кредитополучателят не предостави обезпечението в посочения срок по чл.15 от настоящия договор, последният дължи на Кредитодателя неустойка а размер на 10 % /десет процента/ от усвоената и непогасена ъавница, която е включена в текущото задължение за настоящия месец. Неустойката се начислява на шесто число всеки месец до момента на предоставянето на изисканото обезпечение“.

Съгласно чл.21,ал.4 от Договора:

„При забава за плащане текущото задължение или на сумата по чл.12, ал.1, Кредитополучателят дължи ва Кредитодателя разходи за действия по събиране на задълженията в размер на 2,50 лева /два лева и петдесет стотинки/ за всеки ден, до заплащане на съответното текущо задължение или на сумата по чл.12, ал.1. В случай, че Кредитополучателят заплати 15 % /петнадесет процента/ от кредитния лимит, съгласно чл.12, ал.1, същият не дължи разходите за действия по събиране на задълженията по настоящата алинея“.

Съгласно чл.21,ал.5 от Договора:

„След настъпване на предсрочна изискуемост Кредитополучателят дължи еднократно заплащането на такса в размер на 120 (сто и двадесет) лева, включваща разходите на Кредитодателя за дейността на лице/ служител, което осъществява и администрира дейността по извънсъдебно събиране на задължението на Кредитополучателя“.

При така изложената фактическа обстановка се налагат следните правни изводи: Предявените установителни искиве са допустими,доколкото е ноторно,че исковите за прогласяване нищожност на сделките не е ограничено с никакъв срок,от друга страна касае се за действащ срочен договор между страните,по който кредитодателят би могъл да се възползва от оспорените от кредитополучателя клаузи,за да претендира срещу него

изискуемо вземане. Ответникът Аксес Файнанс“-ООД-град София е финансова институция по чл. 3 от ЗКИ и по силата на разпоредбата е лице, различно от кредитна институция /банка/ и инвестиционен посредник, една от основните дейности на което може да бъде отпускане на кредити със средства, които не са набрани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства. Отпускането на кредити е банкова дейност, съставлява основния предмет на дейност на банките по силата на чл. 2 ал. 1 от ЗКИ и за да упражнява тази дейност, финансовата институция следва да е получила лиценз за извършване на банкова дейност от БНБ. Обстоятелството, че финансовата институция извършва банкова дейност в областта на потребителското кредитиране обаче не я прави банка, поради което сключеният между финансовата институция и ищеца договор за кредит няма характера на договор за банков кредит по чл. 430 от ТЗ, а съставлява договор за заем по чл. 240 от ЗЗД. В този смисъл е налице задължителна практика на ВКС по реда на чл. 290 от ГПК, а именно решение № 99/01.02.2013 г. по т.д. № 610/2011 г., I т.о., ТК. От друга страна, ищецът по спора е физическо лице, на което по силата на процесния договор е предоставен паричен заем, който не е предназначен за извършването на търговска или професионална дейност, поради което същият има качеството на потребител по смисъла на § 13, т.1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на потребителите /ЗЗП/. Ответникът-финансова институция по смисъла на чл. 3, ал.1, т.3 от Закона за кредитните институции, е търговец съгласно § 13, т.2 от ДР на ЗЗП. С оглед качеството на кредитополучателя, същият може да се ползва от разпоредбите в защита на потребителите по ЗЗП, относно неравноправност и нищожност на клаузи по договора.

Решаващият състав, съобразявайки и константната съдебна практика/в т.ч. по спорните въпроси, намерила изразение в разглежданите заповедни производства от РС-Тетевен/, споделя изцяло доводите на ищцата за нищожност на оспорените клаузи на чл.20, чл.21, ал.4 и на чл.21, ал.5 от сключения между страните на дата x договор за кредит „Бяла карта“.

По отношение на клаузата на чл.20 от договора, предвиждаща задължения за кредитополучателя за заплащане на неустойка при неизпълнение на допълнително обезпечение:

Според разпоредбата на чл.9 ЗЗД страните могат свободно да определят съдържанието на договора. Автономията на волята на страните да определят свободно съдържанието на договора и в частност да уговорят неустойка обаче е ограничена от същата тази разпоредба - съдържанието на договора не може да противоречи на повелителни норми на закона, а в равна степен и на добрите нрави. В конкретния договор за кредит „Бяла карта“ било уговорено, че в случай, че кредитополучателят не заплати текущото си задължение на падежа, съгласно условията на договора, същият се задължава в тридневен срок след падежа да предостави на кредитодателя допълнително обезпечение. Съгласно разпоредба на чл. 33, ал.1 ЗПК, при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху платената в срок сума за времето на забавата, а по ал. 2 – само законната лихва. В конкретния случай, от начина по който е уредено задължението на кредитополучателя, отнасящо се до осигуряване

на поръчител, може да се обоснове извод, че изпълнението му ще бъде свързано със значителни затруднения, тъй като изискванията към поръчителя са многобройни, като за част от тях длъжникът не би могъл да получи в определения тридневен срок информация. Характерът на информацията е свързан и с получаване на информация от различни държани институции / трудова заетост, трудов стаж и трудово възнаграждение, кредитна история, свързана със справка от БНБ/. Прехвърлянето на тези задължения на заемополучателя, съчетано с определянето на кратък срок за изпълнението им води до извод, че клаузата е предвидена по начин, който да възпрепятства длъжника да я изпълни. По този начин се цели да се създаде предпоставка за начисляване на неустойката. Съдът намира, че дори само поради тези особености на договора, клаузата за неустойка е уговорена в отклонение от функциите ѝ предвидени в чл. 92 ЗЗД, което я прави нищожна поради противоречие с добрите нрави, по смисъла на чл. 26, ал.1 ЗЗД.

Отделно от това съдът намира, че главното задължение на заемополучателя по договора за заем е да върне заетата сума, а не даването на обезпечение. Съдът намира, че уговорената парична неустойка, няма как да улесни събирането на кредита доброволно и в същото време не е адекватна да обезпечи разходите по принудителното събиране, тъй като те са дължими на кредитора, както в исковото така и в изпълнителното производство. Напротив, начислената неустойка увеличава дълга на заемателя и води до затрудняване доброволното му погасяване, както и до увеличаване на разноските при евентуално принудително събиране. Всичко това навежда на извод, че целта на неустойката е неоснователно обогатяване на кредитора и заобикаляне на закона. В случай, че кредиторът е искал да обезпечи по-добре задължението си е следвало да отпусне заема едва след намирането на поръчител. Непротиворечиво и утвърдено в съдената практика е разбирането, че клаузата за неустойка е нищожна, когато е уговорена извън присъщите и функции/ТР-1-10-ОСГТК, т.3/ и в разрез с принципа за добросъвестност в гражданските и търговските отношения. В случая уговорената между страните неустойка за непредставяне на обезпечение излиза извън присъщата и обезщетителна функция. Проявлението на тази функция е компенсиране на кредитора за вредите от неизпълнението чрез получаване на благото от неустойката. Вредите за кредитора от неизпълнение на задълженията по договора за потребителски кредит се проявяват с неосигуряване на следните дължими престации - за връщане на предоставените в заем парични средства, за заплащане на възнаграждение за тяхното ползване и реалните разходи по събирането. Уговорената между страните неустойка в случая не обезпечава възстановяването на тези вреди от неизпълнение на задълженията по договора, а евентуални такива. от непредставянето на обезпечение чрез поръчителство, затова тя надхвърля обезщетителната функция. Неустойката в случая е свързана единствено с неизпълнение на задължението на кредитополучателя за осигуряване на обезпечение/поръчителство. Предвид акцесорния характер на това задължение, неизпълнението му не води до самостоятелни неблагоприятни последици, а единствено парира възможен механизъм за тяхното избягване. Такъв механизъм, обаче, е бил изначално несигурен, защото кредиторът е поел риск да отпусне реално необезпечен, а само обезпечавем кредит. Налице е противоречие с принципа на добросъвестността, защото

уговорката за неустойка е свързана с реално неизпълними задължения. Кредиторът разполага с достатъчно много източници на информация, за да оцени предварително кредитоспособността на потребителя (чл. 16 ЗПК), и ако оценката му е лоша, той може да откаже да предостави кредит (чл. 18 ЗПК), вместо да сключи договора за потребителски кредит. По този въпрос е налице константна практика и на ОС-Ловеч-в.ж. Определение по ч.гр.дело №258/2018г и други,която настоящия решаващ състав изцяло споделя.

По отношение на претендираната сума за такса разходи за действия за извънсъдебно събиране на сумата по кредита и на еднократна такса при предсрочно прекратяване на договора съдът намира, че посочените договорни клаузи на чл.21,ал.4 и ал.5 от договора, противоречат на чл. 33, ал. 1 ЗПК. Цитираните клаузи сочат, че уговорената предпоставка за начисляване на такси и разходи е единствено забавата на длъжника. Според цитираната разпоредба на чл.33,ал.1 от ЗПК, при забава на потребителя кредиторът има право само на лихва върху неплатената в срок сума за времето на забавата /чл. 33, ал. 1 ЗПК/. Ето защо, валидността на уговорките, от която произтича вземането за такса за разходи в размер на 2.50 лева за всеки ден просрочие и такса разходи за дейност на служител в размер на 120.00 лева, води до извод за тяхната нищожност. Освен това, конкретната уговорка противоречи и на чл. 10а, ал. 4 ЗПК, която също е с императивен характер. Кредиторът може да събира само такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит /чл. 10а, ал. 1 ЗПК/. От клаузите на договора не може да се направи несъмнен извод за такъв характер на начислената такса и разходи, доколкото не се изброяват извършваните в тези хипотези дейности или допълнителни услуги в полза на кредитополучателя. Цитираните клаузи на договора са в противоречие със закона и добрите нрави, тъй като по същество се цели заобикаляне на ограничението на чл.33 от ЗПК-оскъпява се прекомерно кредита/заема/ и това води до неоснователно обогатяване.И по отношение на това вземане е формирана непротиворечИ. практика на въззивната инстанция/в.ж. Определение от 12.07.2018г по ч.гр.дело №269/2018г по описа на ОС-Ловеч и други/. Основателен е и доводът на ищеца,че оспорените клаузи са и неравноправни по смисъла на чл.143,т.5 от ЗЗП,тъй като същите са необосновано високи. Оспорените от ищеца клаузи са нищожни,на основание чл. 26, ал.1 от ЗЗД и не са породили права за заемодателя. Също така и по смисъла на чл.21, ал.2 от ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна.

В предвид горните съображения предявените установителни иски следва да бъдат изцяло уважени.

При този изход на делото и съобразно приложения договор за правна защита и съдействие/стр.38 от делото/,на пълномощника на ищцата-адвокат М.,следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ.Правото на адвоката да предостави безплатна адвокатска помощ на лице по чл. 38, ал.1, т.3 от ЗА е установено със закон. Когато в съдебното производство насрещната страна дължи разноски, съгласно чл. 38, ал.2 от ЗА адвокатът, оказал на страната безплатна правна помощ, има право на адвокатско възнаграждение, в размер, определен от съда, което възнаграждение се

присъжда на адвоката. За да упражни последният това свое право, е достатъчно да представи сключен със страната договор за правна защита и съдействие, в който да посочи, че договореното възнаграждение е безплатно на основание чл. 38, ал.1, т.3 от ЗА.

Налице са посочените предпоставки, поради което следва да бъде заплатено от ответника адвокатското възнаграждение в размер на 2400.00 лева, на основание чл.7, ал.1, т.4 и чл.7, ал.2, т.1 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения. На ищцата ответникът следва да бъде осъден да заплати разноски в размер на 120.00 лева.

На основание изложеното, съдът

РЕШИ:

ОБЯВЯВА, на основание чл.26, ал.1 от ЗЗД, във в-ка с чл.22, чл.11, чл.19, чл.33 от ЗПК и чл.143, ал.1 от ЗЗП, нищожността на клаузите на чл.20, чл.21, ал.4 и чл.21, ал.5 от Договор за кредит „Бяла карта“, сключен на хг в град Тетевен между „Аксес Файнанс“-ООД, с ЕИК:202806978, със седалище и адрес на управление в град София, ул.“Балша“ №1, бл.9, ет.2, управлявано и представлявано от Ц. П. К. и Ц. С. М. от град Тетевен, Лов.обл.

ОСЪЖДА, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, „Аксес Файнанс“-ООД, с ЕИК:202806978, със седалище и адрес на управление в град София, ул.“Балша“ №1, бл.9, ет.2, управлявано и представлявано от Ц. П. К., да заплати на Ц. Силвиема М. от град Тетевен, Лов.обл., сумата от 120.00/сто и двадесет/лева, представляваща заплатена държавна такса.

ОСЪЖДА „Аксес Файнанс“-ООД, с ЕИК:202806978, със седалище и адрес на управление в град София, ул.“Балша“ №1, бл.9, ет.2, управлявано и представлявано от Ц. П. К., да заплати на адвокат Д. В.а М., ЕГН:*****, с адрес на кантора:гх, за осъществена правна помощ по реда на чл.38а, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата, адвокатско възнаграждение в размер на 2 400.00/две хиляди и четиристотин/лева.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд-Ловеч, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Тетевен: _____